

27/01/2026

Свети Сава нам је показао да је вера у Христа смисао, почетак и крај нашег живота

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија одржана на Савиндан, 27. јануара 2026. године, у заветном храму српског народа на Врачару

У име Оца и Сина и Светог Духа. Браћо и сестре, сабрани смо данас у храму који је посвећен Светитељу Сави, првом Архиепископу српском. И благослов је велики, и радост је велика. Нарочито после празника које смо недавно имали. Прославили смо Рођење Христово, а онда и Његово Крштење, и у том слављу смо разумели да као људи нисмо сами, да је Бог увек са нама и да независно од тога колико смо слаби, независно од тога колико промашаја имамо у своме животу, па и онда када смо потпуно остављени сами себи и напуштени од свих људи – Господ је са нама. Важно је само да имамо поверење у Њега, у Његов љубав и у Његов промисао, да чезнемо за Њим, да се у нама никада не угаси жеља и потреба да, као што је Он са нама, и ми будемо са Њим. Потребно је да речи наше молитве говоре: Господе, немој ме оцењивати и процењивати по ономе што сам учинио, јер то никада неће бити довољно да узвратим Теби на Твој благослов и на Твоје милосрђе, него гледај, Господе, и оцени ме и препознај ме по мојој неугасивој потреби и жељи за Тобом да Те дотакнем, да Те загрлим, да будем у Твојој близини.

Прославили смо, дакле, браћо и сестре, прво ту чињеницу да је Бог са нама, а онда видели на празник Богојављења, да Он није усамљеник, појединац и монада затворена у себе и смештена негде далеко на божанске висине, него да је Један, али и Тројица, Свети Отац, Син и Свети Дух, а то значи заједница и љубав. Све то и много више од тога, као корен, као темељ и као правац наших живота и нашег постојања, постојања и живота нашег народа у целини, увео је и установио онај кога данас славимо, а то је Свети Сава, први Архиепископ српски. Царског рода, принц, намењен да буде владар, он препознаје управо ову тајну о којој смо малопре говорили, о речима Христовим које су упућене свима и свакоме: Ако хоћеш савршен да будеш, крст свој узми и пођи за мном. И није само чуо, него су те речи пале на његову душу, на његово срце, проклијале и родиле таквим плодом да се од њега и данас наслађујемо. Оне су постаје трајно наш оријентир и правац. Узео је крст свој и пошао за Христом, напустио свет и постао монах да би се уподобио Христу, да би могао заједно са апостолом Павлом да каже: Не живим више ја, него Христос у мени.

Он се није уподобио Буди, који је напустио овај свет сматрајући да је свет зло. Није отишао из овог света зато што је презрео свет и своје ближње, сматрајући их недостојнима љубави, бриге и пажње, него је пошао за Христом да би се обновио, да би благодаћу Божјом постао Христов човек, да би његово биће и његов живот изобразио Јеванђеље Христово – што и јесте призив и позив сваком од нас – да би стекао смирење, љубав и сваку другу

христолику и богодоличну врлину, да би на истински и неострашћени начин, без самољубља и егоизма, заволео своје ближње и свет као дар Божји, да би могао без гордости, без себичности и користољубља да се сусреће са сваким човеком и да би могао свој живот да види као служење, као богослужење које подразумева службу Богу, али и служење свом ближњем. Зато се његов живот и није затворио одласком у Свету Гору, него по промислу Божјем, духом Свете Горе, духом молитве, поста, покајања, смирења, он се враћа свом народу да би му показао да је вера у Христа смисао, почетак и крај живота и указао на то да смо створени да живимо у миру и да мира нема без љубави према Богу, без спремности да испуњавамо заповести Христове. Зато је он стекавши мир Христов и заједницу са Христом – која открива и тајну Бога, и тајну човека, и тајну света – указује на то одакле смо, ко смо и куда треба да идемо.

Стекавши тај мир Божји, понео је тај мир са собом где год да је крочио својом ногом. Био је миротворац и сведок истинског и правог мира, мира Божјег. Отуда је он, поставши Архиепископ српски, утемељивши Цркву Православну у своме народу, ишао на све стране света, градио мостове и успостављао пријатељства и са ближњима и са даљњима. Ишао је све до Египта и срео се са калифом египатским, ишао је до Багдада и тамо срео великог муфтију багдадског. Успостављао је везе са Западом, са Римом, и где год да је долазио сви су њему препознавали човека Божјег и као таквог, препознавши га, заволели су га, а онда, кроз њега су заволели и његов народ.

Свети Сава је био миротворац, што је најважније, у своме роду, у своме народу, показујући да је мир фундамент и основа сваког узрастања, сваког напретка, сваког просперитета. У драматичним временима за свој народ, у тешким околностима и унутрашњим поделама са којима се народ сучељавао до мере да су се два рођена брата свађала око власти, око престола, Свети Сава је на моштима свог светог оца, који је такође напустио владарски трон и постао смиреним, измирио своју браћу и поставио нови почетак, почетак који је значио сваку другу врсту напретка, и градитељства, и просвете, и стварања институција у свом народу. Зачетке свега имамо код Светог Саве. И културу је градио, и духовност. Дипломата је био. Дакле, све то и много онога што нећемо набрајати... Свети Сава је био, за нас, први у свему.

Зато га можемо и тумачити и сагледавати са много аспеката. То и чини Бог. То чине многи са позиција различитих научних анализа и посматрања. Међутим, иако о Светом Саве можемо говорити много и на различите начине, не бисмо могли разумети личност Светог Саве да није постојало оно

претходно. Не бисмо га могли разумети без Господа његовог и нашег, без личности Христове. Само сав Христов могао је бити оно што је био и на сваком другом пољу. Могао је бити просветитељ у сваком смислу те речи, у пуном смислу те речи, јер је освећен и просвећен светошћу Божјом који је једини свет и свака светост има своје извориште у Њему. Могао је, јер је био благодаћу Божјом освећен и просвећен, јер је био човек Христов. Могао је, јер је испунио призив Христов: Узми крст свој и пођи за мном! А онда је учинио заповести Христове темељом свог живота и принципима свог живота.

Зато, браћо и сестре, данас сабрани овде, и наша браћа и сестре, православни Срби, сабрани широм земљиног шара, служећи најпре оно што је најважније – свету Литургију – дакле, постављајући као темељ свог живота молитву – славимо Светог Саву, првог Архиепископа српског, и славећи њега славимо Христа, Господа Бога нашег. Славимо га и молимо се да он буде наш покровитељ и заступник пред Богом, да Свети Сава буде, дакле, заступник и предстојатељ наш у молитви пред Богом, али исто тако да буде пример за углед, да слушамо његову реч, да идемо његовим путем и његовим стазама које воде у живот вечни и које већ сада и овде тај живот вечни чине нама доступним, јер и овде и сада и у векове векова славимо Једног у Тројици Бога, Оца и Сина и Светог Духа, амин.

spc.rs